

СПОСОБИ ТА ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ ЮРИДИЧНИХ ТЕРМІНІВ

Савченко Є.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – д-р філол. наук, професор Швачко С. О.

Сьогодні роль мови в юриспруденції дедалі частіше стає предметом широких дискусій та наукових досліджень. У свідомості юристів мова — це насамперед спосіб матеріалізації думки і волі законодавця [2].

Юридичний переклад є одним із видів спеціального перекладу, об'єктом якого є передача засобами іншої мови правових письмових чи усних текстів. Юридичний переклад має ряд особливостей, з якими повинен бути обізнаним перекладач юридичного тексту, оскільки помилки у перекладі можуть призвести до конфлікту між сторонами юридичного дискурсу, судових позовів чи припинення співпраці [1].

Під час перекладу термінів права найбільш поширеними лексичними трансформаціями є:

- переклад за допомогою лексичного еквівалента, наприклад: *legal case* – *судова справа*, *forensic medical examination* – *судово-медична експертиза*, *corporal punishment* – *тілесне покарання*; *assassin* – *убивця*;

- калькування – відтворення не звукового, а комбінаторного складу слова чи словосполучення, коли складові частини слова (морфеми) чи фрази (лексеми) перекладаються відповідними елементами мови, наприклад: *accomplice of attempt* – *співучасник у замаху на життя*; *according to law* – *відповідно до закону*, *multiple accredit* – *множинне акредитування*; *multiple accredit* – *множинне акредитування*;

- транскрибування – формальне відтворення вихідної лексичної одиниці за допомогою фонем мови перекладу, наприклад: *securitization*, *lex scripta* – *писаний закон*, *ultra vires* – *поза компетенцією або за межами повноважень*);

- транслітерація – формальне відтворення вихідної лексичної одиниці за допомогою алфавіту мови перекладу, наприклад: *solicitor* – *солісітор*, *barrister* – *баррістер*, *legitimism* – *легітимізм*, *vice-chancellor* – *віце-канцлер*, *viceconsul* – *віце-консул*);

- описовий переклад – це лексико-граматична трансформація, за якої лексична одиниця мови оригіналу замінюється словосполученням, яке дає її пояснення або визначення, наприклад: *official accusation* – офіційне звинувачення (у здійсненні злочину);

- приблизний переклад – переклад, за якого зберігається основне значення слова, проте в мові мети слово відрізняється від мови оригіналу лексичним фоном, наприклад: *police photographer* – *судовий фотограф*, *notary public* – *державний нотаріус*;

- переклад із допомогою аналога – одного із декількох можливих синонімів, наприклад: *claim* – *позов*; *праводомагання*; *претензія*; *вимога*, *notice* – *попередження*, *повідомлення*, *заява*, *сповіщення*, *попереджати*, *заявляти сповіщати*; *сповіщення про готовність судна до завантаження*; *нотіс*; *знання*, *обізнаність*;

- переклад шляхом створення неологізму, неологізм у юридичній лінгвістиці передбачає наявність слова чи словосполучення, якого не існує в правовій системі мови перекладу, наприклад: *stay-in* – *нікетування*; *has-been* – *політичний діяч, який утратив свій вплив* [4].

Часто трапляються випадки комбінування цих трансформацій у процесі перекладу однієї термінологічної одиниці. Через деякі розбіжності в граматичних, синтаксичних та морфологічних будовах англійської й української мов дуже часто доводиться під час перекладу використовувати різноманітні трансформації

Для правової термінології характерним є безперервний розвиток, а тому подальші дослідження з цієї теми є продуктивними для всебічного та більш докладного вивчення аспектів перекладу юридичних термінів, що допоможуть уникнути помилок під час перекладу юридичних текстів.

1. Бесараб Т. П. Особливості перекладу юридичної термінології США та Великобританії / Бесараб Т. П., Павлюк М. М. // Сборники научных работ НТУ «ХПИ»: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти № 28-НТУ «ХПИ», 2010. – С. 421-437.
2. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури: Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / В. І. Карабан. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 576 с.
3. Швачко С. О. Об'єкти перекладознавства : монографія / С. О. Швачко, І. К. Кобякова, Т. О. Анохіна. – Суми : Сумський державний університет, 2019. – 222 с
4. Шумило І. І. Особливості перекладу юридичних текстів / І. Шумило, Т. Сніца // Філологічний дискурс. – 2016. – Вип. 4. – С. 266-272

Савченко, Є. Способи та труднощі перекладу англійських юридичних термінів [Текст] / Є. Савченко наук. кер. С.О. Швачко// Перекладацькі інновації: матеріали XI Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 19-20 березня 2021 р. / Редкол.: С.О. Швачко, І.К. Кобякова, О.О. Жулавська та ін. - Суми: СумДУ, 2021. - С. 151-153